

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob **torških, četrških in sobotah**. Zjutranje izdanko izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojuno izdanko stane:**
za eno leto . . . 1.40
za tri mesece . . . 2.60
za pol leta . . . 3.80
za vsa leta . . . 10.00
Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir.

Posamično številke se dobivajo v prodajalnicah tabaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanko v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorako.

Oglasi se računajo po tarifi v postu; za naslove z dobrotami državi se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrst. Podlani, osmrtnice in javnozdravila, d-mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu: ulica Casanova št. 13. Vsaka pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naravnost, reklamacije in oglasi sprajma **upravništvo** ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odpis reklamacije so prosto postojne.

„Edinost je moč!“

Našim čč. gg. naročnikom.

Častitim našim gospodom naročnikom, ki niso še poravnali naročnine, zastane do 30. junija t. l., začeli smo pošiljati pošne naloge. Ako ostane brezuspešen tudi ta korak, primorani bodemo ustaviti dotičnikom dopošiljanje lista ter predati iztirjanje zastankov odvetniku.

Upravništvo.

Potni utisi.

Priprost Slovenec sem, a rad citam razne slovenske časnike ter se zanimam za vse ono, kar se dogaja po slovenskem in tudi po slovenskem svetu. Bilo je l. 1891 in česki naš bratski narod obhajal je znamenito stoletnico s slovensko razstavo; kaj rad bi bil tedaj poletel tja gori v zlato Praho, da z lastnimi očmi občudujem napredek čilega českega naroda. Ker se je pa že pri onej razstavi sprožila lepa misel, naj bi po drugih petih letih češko-slovanski narod otvoril drugo še znamenitejšo razstavo, odločil sem tedaj za trdno, da te prilike ne zamudim. Koncem je vendar prišel zaželjeni čas, da so mi razmere dovolile to veselje. Z malim kovčgom v roki napotil sem se radostnim srcem na tržaški kolodvor, od koder me je večerni brzovlak povlekel tja gori do Dunaja.

Tema se je razprostirala po slovenski zemlji, ko je pihal lukamatija po njej; lukal sem skozi oknice železniškega voza ter se vtopil v misli: ona tema, ležeča nad lepimi kranjskimi kraji, silila mi je v misel duševno temo, ki še vedno čmi v nekaterih slovenskih srcih; ta tema spominjala me je nekdanjih mračnih časov, ko so ti lepi kraji bili še v okovih Nemčurjev. Pred očmi so mi prihajali sedanji strankarski boji na Kranjskem in sama od sebe sem se urivala misel, da nekdanji tužni časi še niso zginili popolnoma raz obzorje slovensko ter da se uprav na Kranjskem utegnejo zopet ponoviti nekdanji mračni časi, kajti inter duobus litigantibus — veselil se bode zopet starodavni sovražnik Slovenstva: poželjivi Nemčur. O liberalci in klerikalci slovenski! — čemu se pač koljete med seboj po nepotrebnem; čemu hujskate mejasobno ljudstvo proti sebi; čemu zgubljate svoje čile moči v brezplodnih bojih? Beseda ni konj — ponehajte: in ves narod vam bode hvaležen; osredočite svoje moči v vzgajanje naroda slovenskega, budite mu narodno zavest in učite ga, da bode slovenski čutil, slovenski mislil in slovenski deloval: vzbudite namreč ponos v tem, sicer maloštevilnem a jakem narodu!

Slovenec je sploh krotko jagnje, ali tudi Kranjec, ki je vendar gospodar na svoji zemlji ter bi se moral po pravici čutiti Slovenca, je še posebno krotak — sebi in na-

rodu v nečast. Na neki staciji med Ljubljano in Postojno stopil je v mojo stanico ljubljanski meščan. Že na obrazu se mu je poznalo, da je Slovenec, a njega pozdrav glasil se je nemški — „Guten Abend“. Ogovoril me je nemški, na kar sem mu odvrnil porogljivo, da remščine le malo razumem ter ga pobaral, da-li zna laški, ali morda celo slovenski! Po tolikem trudu se je vendar udal za Slovenca ter kramljala sva dalje v materinščini do Ljubljane, kjer je izstopil podavši mi roko in voščivši mi „dobro rajžo“. Hlapon je dalje pihal a jaz sem truden zaspal ter se probudil še le v jutro, kadar smo prišli v Mürrzuslag ter se je železni voz jel „potiti“ v hrib na divni Semmering. Vsi potniki so pritekli na ospredje železniškega voza, da občudujejo to naravno krasoto in pravo mojstersko delo umnih zemljemercev in stavbenikov.

Proti deveti zjutraj prispeli smo v Dunajsko novo mesto, kjer sem izstopil, da si ogledam to nemško gnezdo. S prvim vlakom sem se potem odpeljal v cesarsko prestolnico, ponosni Dunaj. Tega mesta pač ne bodem opisoval, ker ga sem prav malo videl ter je sam poznan bolj iz divnega opisa v kolledarju družbe sv. Mohorja nego iz lastne prakse. Ne mislite pa, dragi čitatelji, da sem se na Dunaju ravnal po stari slovenski pri-slovi ter pustil „trebuh zunaj“ — pot po železnici in sveži zrak sta me prav dobro pretresla in želodec je godrnjal, radi česar sem si na Dunaju trebuh prav dobro okrepčal, čeprav za drag denar; odpočiti sem se tudi hotel in ostal vse popoldne v tem mestu, to priliko sem tudi porabil, da vidim dunajske Benetke v Praterju. Mislil, da zagledam res kakšno mojstersko delo, napotil sem se s tramvajem tja doli v šumoviti Prater, a varal sem se v svojem pričakovanju, kajti tako razupite Benetke niso pač drugega nego skupina slabo skrpanih lesenih barak, v kojih razni židovski kramarji drago prodajajo sušmarske izdelke ali slabšo pijačo. Žal mi je bilo za zavrnjeni denar za vstopnino in nevoljen šel sem po večerji spat v nemški hotel. Rano zjutraj sem bil zopet na poti proti zahodnjemu kolodvoru državne železnice, kjer sem zopet stopil v železni voz, da se popeljem dalje proti Lincu in Pragi. Vožnja po tej progi do Linca je dokaj čarovita. Ko smo prešli cesarski zverinnjak in lepe z gostim drevjem zaraščene holme in hribe Dunajskega gozda, prikaže se nam v lepi ravnini prijazni St. Pölten. Od tu do Melka je pot tudi slikovita, kajti na obeh straneh železniške proge vidiš lepo obdelana polja, v ozadju pa na strmih vršacih starine razprtih gradov in prijazne kmetske hiše in gosposka letovišča. Na kolodvoru pokaže se ti Melk, obdan z Donavo na eni in z lepo ob-

delanimi polji na drugi strani; sredi trga, ki šteje neki kacic 160 hiš, se pa vzdiguje veličastna stavba — melški samostan, sezidan v baroknem krasnem slogu. Samostan sam ima 1200 oken; v njem je knjižnica z 42.000 knjigami in mnogimi rokopisi. Železnica vodi dalje ob Donavi, ob kateri ti pred oči stopajo razna mala in večja mesteca in trgi s slikovitimi legami, obdani na eni strani od šumeče Donave, po koji vidiš plavati barčice in parobrode, na drugi pa obdana od vrtov in gajev z mičnimi hišicami in dvorci.

(Dalje prih.)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 14. avgusta 1895.

Država in šolstvo. Vest, da je vlada dovolila, da se v Tešinu v Sileziji otvori privaten poljski gimnazij, je razburila v poslednji čas toli rado razburljive živce nemških liberalcev. V svoji jezi in zavisti hoteli bi dokazati, da nemške narodnosti postopajo nelojalno in zavratno, da prisilijo vlado, da jim mora vzdrževati srednjih šol v materinem jeziku. Najprvo — pravi „N. Fr. Presse“ — zasnuje razvneto narodno navdušenje privatno srednjo šolo; potem pritiskajo na vlado, da podeli isti šoli pravico javnosti in — državno podporo; slednjič kronajo svoje delo s tem, da prisilijo vlado, da vsprejme dotični zavod v državno oskrb.

Nočemo tajiti: v Čelih je bilo do sedaj res več takih slučajev, ali „N. Fr. Presse“ se jako moti, ako meni, da je s tem svojim označenjem zadeja one, ki osnovaljo privatne srednje šole, pač pa zadeja je državo! Tej poslednji je dolžnost skrbeti za kulturne potrebe vseh narodnosti in le obžalovati je, da mora skrbeti privatna požrtvovalnost, ker noče skrbeti država. Po takem je le naravno, ako privatna požrtvovalnost skuša odvaliti od sebe breme, koje je morala nositi po krivici morda več let. Država bi morala biti le hvaležna tej zasebni požrtvovalnosti, ki je nosila toliko in toliko let breme, koje bi bila morala nositi od prvega začetka ona — država. „N. Fr. Presse“ je torej zgrešila naslov se svojo obsodbo.

„Il Piccolo“ — ta nebodigatreba na vseh straneh — je seveda po svoji stari navadi zavijanju Pressinemu dodal nekoliko svojega — hinavstva. V očeh tega poštenjaka je sodba „N. Fr. Presse“ popolnoma opravičena, kolikor se dostaja drugih nemških narodnosti, le glede Italijanov ne velja, le oni so nedolžni liki novorojeno dete. Oni sami, Italijani, niso mogli nikdar uveljaviti te taktike — da bi namreč zasnovali privatne šole in jih potem nakladali državi na pleča — ker jim vlada niti tega ne dovoljuje, da bi

si na lastne stroške zasnovali potrebnih šol.

Koliko hinavstva, koliko laži, kolik perfidije! Za vsakim vogalom mesta imajo svojo narodno šolo; takih šol imajo tudi tam, kjer ni nobene potrebe: po okolici; srednjih šol imajo nad potrebo, vendar se repenči to glasilu za negovanje škandalozne kronike, da država ne le ničesar ne stori za Italijane, ampak, da jim niti tega ne dovoli, da bi sami skrbeli za svoje šolstvo! Mi primorski Slovani bi Boga hvalili, da bi bili deležni take „nenaklonjenosti“ se strani države, kakoršne so deležni naši ljubi sorojaki italijanske narodnosti, in mi bili gotovo drugi možje, nego smo v resnici dandanes. Naše slovensko ljudstvo bi reklo, da „Il Piccolo“ tepe Boga po glavi.

Imenovanje škofa v Senju. Naslednik sedanjemu nadškofu zagrebškemu na škifjski stolici v Senju je že imenovan: imenovan je vsenčilski profesor dr. Maurovič.

Proslavljanje laškega generala Baratierija v Avstriji. General Baratieri je morda res slaven junak, ne pa mož, ki bi poznal najjednostavnejše zakone obzirnosti in takta. Mož biva sedaj v Tirolu, na avstrijskih tleh. A ni najmanj ga ni briga, da je on za nas inozemski general in da ne bi smel zlorabljati avstrijske gostoljubnosti, ampak kar vsprejemlje deputacije in daje mladini nauke o „navdušenju“, kakor da si je pridobil Bog ve koliko zaslug za ono državo, koje podaniki so klanjajoči se mu mladici. Rekel je tudi, da so njegovi najnovejši uspeli seznanili civilizovani svet — s Tridentom. Za božjo voljo, kaj ima opraviti avstrijski Trident z italijanskimi zmagami — v Afriki? To se pravi naravnost zavajati nezrelo mladino. — Da bode mera polna, priredili so minole sobote v Roveredu sijajen banket Baratieriju na čast. Dalje pač ni mogče tirati brezobzirnosti!

Deželnozborna volitve na Českem se bodo vršile baje v mesecu oktobru. Volilni boj bode hud, kajti obe česki stranki se že pripravljata na energično agitacijo. Mladočeska stranka skljuje svoj shod v Pragi, staročeska pa v Kolínu.

Kronanje carske dvojice ruske se bode vršilo v Moskvi v drugi polovici meseca aprila prihodnjega leta.

Različne vesti.

Našim čitateljem. Zaradi današnjega praznika odpade večerno današnje številke. Prihodne izdanje izide v soboto, dne 17. t. m. ob navadni uri.

Rojstni dan Nj. Veličanstva proslave v Barkovljah vsa tri narodna društva skupno in na sijajen način. Na predvečer, v soboto

Pavel, Pavel, ne vem, kaj bode iz tega! Vsak sam sebi kuje srečo po svoji pameti, ali sto oči več vidi in red se ne krši brez kazni. Čuvaj se! No kakšen pa si mi, zagorel! Odkod prihajaš?

„Od Une, gospod kume, od Une. Bil sem v banovi vojski. Bili smo se s Turki!“

„Ali srečno?“

„Srečno in nesrečno. Potokli smo turško četo, a od mojih sto lepih vojščakov ni ostalo živih nego deset.“

„Kako to?“

„Ker nas štajerski ban ni vodil kakor junake na bojišče, ampak kakor živino v mesnico. Pa navlaš nas Hrvate. Musketirje je čuval, da, ali mi sablj proti lombardom! No častni gospod kume, bodem mogel o tem kaj govoriti, a pred vsem došel sem, da vas prosim neke milosti.“

„Govori, sinko!“

„Želim se ženiti!“ spregovoril je Pavel odločno.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

119

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

Kakor kruti mraz obril je ta govor bana in hrvatsko gospodo, baš, ko se je bilo razglasilo, da je kralj zapovedal, naj se provede preiskava pred kraljevskim sodiščem proti gospodu Stepku Gregorijancu. Še enkrat poskusila je gospoda, da-li ne bi mogla te nemile pravde izviti kraljevskemu sodišču ter prenesti jo pred lastno svoje sodišče. Sklenola je namreč neka gospoda v svojem zborovanju početkom leta 1579., da Peter Herešinec, kanonik Zagrebški in Gašper Druškoci, beležnik županije Varaždinske, odideta v cerkev sv. Kralja, kjer se v skrinji čuvajo povelja in svoboščine kraljevine Slavonije, ter da naj pomno pregledata, da-li ne spada tožba pred banovo sodišče, da-li

ni zlata bula Zagrebška izgubila veljavo, kajti da gospodo stane sila denarja, če bi morala potovati pred kraljevsko sodišče v Požum. Zastonj. Zlata bula bila je čvrst zakon. — Že tretji dan po Binkoštih leta 1579. prišel je g. Imbrič Jamniški, plemeniti sodec županije Zagrebške in „kraljevski človek“ zajedno z gospodom Blažem Šiprakom, kanonikom Zagrebškim, v samostanu sv. Franja v Zagrebu, preiskavo proti Stepku Gregorijancu zaradi nasilstva in kršenja mira in svobodnega provoda, in ker je bil gospod Imbrič izprašal ste in osem in trideset svodkov, od katerih so mnogi potrdili nasilstvo podbanovo, odpravil je sodec zapisnik kraljevskemu sodišču.

„No, reverende frater“, vprašal je Vramec svojega tovariša Šipraka pred fraterskim samostanom, „kakó je z gospodarjem medvedgrajskim?“

„Zlo“, odvrnil je Šiprak, „očiti in veredostojni svedoki, cesarski oficirji, ivaniški

bombardirji in tudi plemeniti gospoda potrdjujejo pod prisego, da je vse resnica, kar trdijo Zagrebčani.“

„Stokrat sem rekel Stepku, naj bode kristijan, a on je ostal pogan; jaz sicer ne maram teh trdoglavih meščanov, no niti oni niso živina. Naj mu bodi.“

Prišedši v svoj dvor, našel je Vramec v svoje začudenje svoje kumce — Pavla. Zamisljen sedel je mladi junak pri oknu.

„Glej, glej! začudil se je debeli kanonik. „Kaj sanjam? Resnično! Gospodič Pavel. Lep svat si mi! Tvojega kuma, kakor da ni na sveta, nemarni sin. Že pol veka tenisem videl. Čudo, da si daues prišel! Pa od kod, Pa kaj?“

„Oprostite, častni gospod boter!“ spregovoril je Pavel, poljubivši kumu roko, „da vam se nisem javil pogostejše, toda —“

„Toda“ — pretrgal mu je kanonik besedo, „da, toda, to ti je ta tvoj „toda“ — feminini generis, v sukni je-li?“

dne 17. t. m. boje društvo „Adrija“ se svojim petjem povelicevalo svečanost in društveni prostori bodo slajno razsvetljeni neštevili lučicami. Vrli Barkovljani hočejo na jasn način pokazati tam šetajočim se mešanom, da so še danes zvesta straža države Habsburgov ob sinji Adriji, kakor so že v letu 1848. junaški odbili nameravani napad sovražnega brodovja. Pokazati hočejo, da jim je še danes in da jim ostane za vse bodoče čase deviza: vse za državo Habsburgov.

Hišna preiskava. Predvčeršnjem vršila se je hišna preiskava v uredništvu lista „L' Indipendente“. Iskali so rokopis članka „Comune e governo“, objavljenega v številki z dne 8. t. m. Čujemo, da preiskava ni imela vspeha.

Nov zdravnik. Dr. Adolf Nazor dobil je dovoljenje, da sme vršiti v Trstu zdravniško prakso.

X. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Kranju. (Dalje.) Kar se dostaje duha, ki veje v naših zavodih je rekel tajnik: Zavest nam pravi, da izvršujemo patrijotično delo, pristno narodno delo, skrbč za nepokvarjen naraščaj našemu dobremu narodu. Zadeva, ki je pred nekaj leti vzdrgela slovenski svet vsled občnega toka, ki duhove deli v dva poglavitna tabora, t. j. v krščanski ali zoperkrščanski, je v naši družbi že povoljno rešena; kajti ona je pokazala pot, kakršna naj bo konfesionalna in narodna šola na Slovenskem. Družbino vodstvo lahko s ponosom konstatuje da pot, katero hodi, je najprimernejša za naravni razvoj slovenskega šolstva. Največja nespamet in krivičnost pa je, ako se hoče naše ljudsko šolstvo rabiti kot orodje ponemčevanja ali polasčevanja.

In potem je nadaljeval: Vodstvo je tega mnenja, da, če bo v drugem desetletju vladal tak duh jednosti v družbi, kakor doslej, nerazrušljiva jednost v vodstvu, jednost v podružnicah, razdeljenih sicer po raznih naših deželah, a vendar težečih po istem smotru, jednost v družbinah zavodih, potem doseže ona lepih vspehov, kajti tak duh jednosti je odsev onega duha svetih njenih zavetnikov, Cirila in Metoda, ki sta Slovane klicala k jednosti vere in jezika. Ako nas vodi tak duh, potem se ne bojimo, ker razpršimo vse nakane, ki se snujejo ob periferiji našega ozemlja zoper naš narod ter priborimo istemu lepše dneve. Tajnik je završil svoje poročilo s besedami pesnika:

Slovenskim sinovom naj v srce doni,
Da visje dolžnosti in slavnije ni,
Ko za domovja čast,
Blagor in srečno rast
Delati dokler naš Triglav stoji.

Iz poročila blagajnika Antona Koblarja posnemamo:

Družba je imela leta 1894. sledeče dohodke: Doneski podružnici 6335 gl. 86 nvč. Pokroviteljske 1232 gl. 50 nvč. Podpora sl. dež. zbora kranjskega 1000 gl. Podpora sl. mesta ljubljanskega 500 gl. Darila in kronini darovi 1473 gl. 24. Darovi 23 slovenskih posejilnic 660 gl. Kronin dar od „Sloven. Naroda“ nabran 1861 gl. 70 nvč. Volila (dr. Čuček 1100 gl. itd.) 1370 gl. 33 nvč. Za prodane družbine knjige 62 gl. 2 nvč. Za velikovsko šolo 448 gl. 48 nvč. Naznanila v „Vestniku“ 278 gl. 34 nvč. Razni 44 gl. Prehajalni 114 gl. Obresti od naložene glavnice 559 gl. 95 nvč. Skupaj 15.940 gl. 42 nvč. — Troškov je družba imela: Za družbine šolske zavode v Trstu in okolici 6902 gl. 35 nvč. Za družbine šolske zavode v Gorici in okolici 2910 gl. Za šolski vrtec v Celju 333 gl. 73 nvč. Narodno šolstvo na Koroškem itd. 1043 gl. Podpore podružnicam 331 gl. Tisk 10.000 „Vestnika“ 888 gl. 31 nvč. Vezanje in razpošiljanje družbin in drugih knjig 341 gl. 76 nvč. Podpore dijaškim podpornim društvom 130 gl. Nagraje pisateljem 80 gl. Nakup molitvenih, učnih in zabavnih knjig 944 gl. 57 nvč. Za velikovsko šolo 75 gl. 81 nvč. Tiskovine 58 gl. 91 nvč. Tajništvo, glavna skupščina, poštnine, časniki, pristojbine itd. 489 gl. 70 nvč. Prehajalni 114 gl. Skupaj 14.643 gl. 14 kr. Prebitka je torej bilo 1297 gl. 28 nvč. Saldo dne 31. dec. 1894. znaša 17.529 gl. 41 nvč.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: (Konec.) Od uredništva „Domovine“ nabranih gl. 19.50; šentpeterska podružnica v Ljubljani po zastopnicah: gospej Mar. Trček in gospicah Mar. Kopač in Skofic

100 gl. pokroviteljske; g. Hrabroslov Debevec je nabral gold. 10.70 z merilec moči na glavni skupščini v Kranju; odbornice šentjakobsko-trnovske ženske podružnice v Ljubljani 157 gl. za prodane kokarde; dijak Matija Pirc gl. 4.38, katere je nabral v veseli družbi v Kropi; g. Ivan Pajsar o priliki blagoslovljenja hiše 1 gl.; č. g. Ivan Vrhovnik mesto telegrama v Kranj 1 gl.; gospa Matilda Sebenikar 5 gl.; ga. Pavlina Strekelj v Komnu iz nabiralnika gl. 2.73; ormoška moška podružnica goldinarjev 5.40; črnomojska moška podružnica 30 gl. — Za slovensko šolo v Velikovem: Podružnica rečiška gl. 18.50; rodoljubna prijateljica Slovencev na Koroškem 4000 gl.; preč. g. Anton Mežnarec, dekan v Kranju, 30 gl.; g. Ciril Pirc, posestnik v Kranju, 1 gl.; č. g. Ivan Dolžan, župnik trsteniški, 5 gl.; — Tako izvrstne žetve, kakor zadnje tri tedne, naša šolska družba še nikoli ni imela. Mili Bog tisočero plačaj dobrote, skazane ljubi slovenski deci!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

„Delalsko podporno društvo“ boje praznovalo dne 18. avgusta. to je prihodnjo nedeljo, obletnico blagoslovljenja društvene zastave v lepo okinčanem vrtu „Mondo Nuovo“. Zjutraj ob 7³⁰ boje sv. maša v cerkvi pri sv. Antonu novem, popoldne pa velika veselica. Začetek veselice boje ob 6. in pol uri zvečer in trajala boje do polnoči. Pri veselici bodeta sodelovala „Slov. pevsko društvo“ in godba. Razpored: 1. Jenko: „Naprej“, koračnica, godba 2. Wite: „Slavjanka“, mazurka, godba 3. Hebenstreit: „Duhoven in vojak“, sinfonija, godba 4. Petje 5. Govor predsednika 6. Rieder: „Društvo“, polka, godba 7. Lonzar: „Svi domači“, potpourri, godba 8. Petje 8. Parma: „Pozdrav gorjski“, valček, godba 10. Umetalni ognji 11. Petje 12. Rieder: „Slovenske idile“, godba 13. Steykal: „Naši mladosti“, četvorka, godba 14. Petje 15. Umetalni ognji 16. Iv. pl. Zajc: „U boj“ iz opere „Zrinjski“, 17. Noli: „Sokol“, koračnica, godba. — Med ostalimi točkami boje „Slov. pevsko društvo“ pelo krasen mešani zbor „Oj planine“. Vstopnina za osebo 20 nvč. (Nad 10 let stari otroci plačajo 10 nvč vstopnine.)

Razdaljivo bi bilo za tržaške Slovence, ako bi jim hoteli tu naglašati važnost tega središča slovenskih delavcev tržaških; saj mora biti slehernemu znano, da gre ravno „Del. podp. društvu“ velik del zasluge na tem, da stoji naš mestni žvelj danes na veliko viši stopinji narodne zavesti, nego je stal pred nekoliko leti, ter da je to društvo, poleg družbe sv. Cirila in Metoda, morda najvažnejša ustanova za mestne Slovence. Zato pa trdimo po vsej pravici, da vsakoljetna velika veselica tega društva zasluži ime splošnega narodnega praznika tržaških Slovencev. Nadejamo se torej, da boje prihodnjo nedeljo vedel sleherni rodoljub: kako in kaj mu velevala narodna dolžnost!

Potovanje Slovencev Prago. Odbor nam je doposlal še nastopni oklic:

Iz vseh dežel romajo letos Slovani v zlato mater Prago, da na narodopisni razstavi češki občudujejo delo, napredek in veliko kulturo naroda češkega. Z narodopisno razstavo svojo dosegi so Čehi velikanski triumf pred vsem naobraženim svetom in so danes prvi kulturni narod v veliki obitelji slovanski. Na narodopisni razstavi češki razodeva se nam v vsej svoji veličini češkega naroda genij, ki je čuval stoletja in stoletja nad narodom ter mu zagotovil obstoj. To videti je velik užitek, neprecenljiv pouk in prevažna spodbuja za nas. Z brati Čehi veže nas stara zgodovina, z njimi spajajo nas običaji, z brati Čehi veže nas najsvetejša vez: jezik in krvno bratstvo. Tu je kulturni studenec, iz katerega zajemajmo življensko moč.

Rojaki! Pohitimo torej zopet v Prago v čim večjem številu, da tako dejanski zasvedočimo československo vzajemnost! Poseben razstavni vlak pojde iz Ljubljane dne 31. avgusta ob 5. uri 45 minut zvečer in pride v Prago ob 4. uri popoldne dne 1. septembra 1895.

Vlak boje vozil po južni železnici do Dunaja in od tod preko Taborja v Prago. Le ako se oglasi dovolj udeležencev, pojde tudi poseben vlak iz Trsta. Cene iz Trsta v Prago boje:

	I. razred	II. r.	III. r.
Trst	gl. 48.—	36.—	24.—
Nabrežina	46.—	34.50	23.—
Sežana	45.—	33.25	22.50
Divača	44.—	33.—	22.—
Št. Peter	43.—	32.25	21.—
Postojina	42.—	31.50	21.—
Rakec	42.—	31.50	21.—
Logatec	45.—	31.50	21.—
Borovnica	42.—	31.50	21.—

Iz Nabrežine nam pišejo: Dne 18. t. m. obhajali bodemo slovesnost patrona sv. Roka in zajedno tudi rojstni dan Nj. veličanstva, našega miloga vladarja. Tega dne nastopi na novo ustanovljeno veteransko društvo, ki se v društveni opravi in z godbo na čelu udeleži procesije. Popoldne in na večer vrši se boje koncert na javnem trgu, pri katerem bodeta sodelovala pevsko društvo „Nabrežina“ in godba.

Poštna nabiralnica. Z današnjim dnem odpre se v Šterni pri Oprtju poštna nabiralnica spojena z razprodajo poštinih znamk. Ta nabiralnica boje v zvezi s pošto v Bujah in v Oprtju.

Umor v Miljah. Iz Milj pišejo: Minolo soboto zvečer bil je kmet Anton Bolčič v družbi s svojima tovarišema Hrovatinom in Stipančičem v gostilni. Idočemu zvečer proti domu, prišla mu je nespametna misel v glavo, da si vzame bučo na polji posestnika Pekjariča. Preskočil je nizki obmejni zid in baš si je hotel odtrgati bučo, ko je počil strel in se je siromak zgrudil mrtev. Hrovatin in Stipančič sta pobegnili. Pekjarič je bil namreč stražil na polju z nabito puško. Ko je začul šum in zapazil senco, mislil si je, da je kdo zna koji tat, in ustrelil je. V nesrečo pogodil je predobro. Ubijalca proti volji odpeljali so v Koper v zapor.

Poskušani samomor. Minoli torek zavdala si je 24letna zasebnica J. S., stannjoča v hiši št. 2 ulice della Fornace, s karbolno kislino. Prihitevši zdravnik z zdravniške postaje izpril ji je želedeč in odklonil nevarnost. Žena se je hotela baje v trenutku velike duševne razburjenosti končati življenje.

K tatvini v Budimpešti. Kakor poročajo iz Budimpešte, so Supičičeva posestva v Selvi, Zadru in na otoku Umbo že zapljenena. Tudi premoženje Szomborjevo je že pod pečatom. Szombor ima lepo posestvo in hišo pri Mohaču. Da ne bi vzbudil pozornosti sodišča, odplačeval je kupljeno posestvo v majhnih obrokih. Včeraj je preiskovalni sodnik zopet izpraševal Szomborja. Zaslisevanje trajalo je šest ur. Ko mu je sodnik povedal, da je Supičič že priznal tatvino, skočil je Czombor kvišku, izjavivši, da Supičič laže in da ga on niti ne pozna. Cela vrsta priči je na to potrdila, da je Czombor res občeval s Supičičem. Ko je Szombor sprevidel, da ne more več tajiti, prosil je kozarec vina; izpil je vino in potem je povedal tudi on resnico.

Roparska napada. Po noči na ponedeljek napadla sta dva postopača v ulici Riborgo delavca Frana Sicherla in zahtevala, da jima da denarja. Ker Sicherle ni urno ustregel tej „želji“, lotila sta se ga napadalca in mu preiskala žepe. No, plen je bil jako siromašen: le komadič mila našla sta roparja v žepih. Pozneje so našli stražarji ta drzna roparja in ju zaprli. Ista sta težak A. Viezzi in mornar I. Castellani. — Predvčeraj popoldne prišel je čevljarski vajenec I. Škri v Pippanovo tobakarno v ulici Ponte della Fabbra ter prosil, da mu razmenjajo dva srebrnjaka. Koj za dečkom vstopil je nek potepuh, udaril fantiča s pestjo, mu iztrgal jeden goldinar iz roke in pobegnil. Roparja dohiteli so pa stražarji in ga zaprli. Isti je krošnjar I. Comisso.

V Galiciji ni kolere. „Wiener Abendpost“ z dne 10. t. m. piše: Od 1. t. m. dalje pojasnili so se v občini Kocinhinezyki, polit. okraj Kusiattyna, v občini Jezierzanka, pol. okr. Borzezowo in v občini Turowka, pol. okr. Skalata, katere galiske občine mejijo ob rusko gubernijo Podolijsko, v kateri še vedno vlada kolera, posamični slučaji sumljivih bolezni. Nekoliko ljudi je za takimi boleznimi umrlo. Ta okolnost je vzbudila posebno pozornost oblastnij. Paranje trupel umrlih pa je dokazalo, da niti jedna oseba ni umrla za kolero. Te kuge ni niti v Galiciji niti v katerikoli drugi pokrajini naše monarhije.

Sodnijsko. Predvčeršnjem dobil je 21letni zidar Karol Sanci iz Trsta zaradi hudodelstva teškega telesnega poškodovanja

mesec dni ječe, 21letni zidar Julij Vidal pa zaradi prestopka teškega telesnega poškodovanja mesec dni zavora. Dne 27. maja t. l. zvečer srečala sta omenjena dva na Greti mladeniča Josipa Petriča in Rudolfa Ropotca, katera sta prepevala slovenski Sanci in Vidal opsovala sta ju s „ščavi“, dasi sta sama slovenskega pokoljenja. Vsled tega je nastal pretep, v katerem je Sanci zabodel Petriča z nožem.

Koledar. Danes (15.): Velika gospa. Vnebovzetje Marije Device. — Jutri (16.): Rok, spoznovalec; Hijacint, duhovnik. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 5. min. 4 min., zatonil ob 7. uri 4 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 25 stop., ob 2. pop. 30 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 14. Cesar je 31 kaznjencem odpustil ostali del kazni. Med temi sta dva kaznjenca iz Kopra.

Sredec 14. „Agence Balcanicque“ javlja: Metropolit Klement je naprosil kneza, da vsprejme v avdijenciji njega in člene deputacije. Avdijencija je bila danes. Najprej je bil pogovor med knezom in metropolitom, ki je trajal jedno uro. Na to je metropolit Klem predstavil vse člene deputacije, kojim je knez v svojem in v imenu naroda izrekel zahvalo na taktinem in lojalnem načinu, kakor so oni rešili svojo nalogo v Rusiji. Metropolit je odgovoril, da so on in tovariši prevzeli to nalogo kot patrijotički Bolgari, katera naloga je izšla iz modre inicijative kneza. Da pa se je ta naloga izvršila na korist bolgarskega naroda, zahvaliti se je na tem na jedni strani zaupanju kneza, vlade in naroda, na drugi strani pa milostni dobrohotnosti carja in ljubezni ruskega naroda.

Atena 14. Princ Neapeljski je dospel tu sem in zopet odpotoval. Cilj njegovemu potovanju ni znan.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.79—6.81
Pšenica za september 1896 6.34 do 6.36. Oves za jesen 5.60—5.61. Rž za jesen 5.39—5.40. Koruza za juli-avgust 5.58—5.60 za maj-juni 1896 4.56—4.58.
Pšenica nova od 75 kil. f. 6.15—6.25 od 79 kil. f. 6.25—6.30. od 80 kil. f. 6.30—6.35 od 79 kil. f. 6.40—6.45, od 82 kil. f. 6.50—6.55.
Ječmen 6.70—7.—; prosa 6.—6.80 rž nova 5.40—5.50.
Pšenica: dobre ponudbe veliko povpraševanje. Cene jako stalne! Prodaja 40000 met. st. Koruza 55 cenje. Vreme: dež.

Praga. Nerazumirani sladkor za avgust f. 12.75, nova letina 13.07. vreme dež.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev precej f. 28.50.—, avgust sept. f. 28.75 —, Concaasé 29.—, Četvorni 30.—, V glavah (sodihi) 30.25 —.

Havre. Kava Santos good average avgust 94.75 za november 93.50, mlačno.

Hamburg. Santos good average za september 75.50 december 74.50 marč 73.50 mlačno.

Dunajska borza 14. avgusta 1895		
	včeraj	danes
Državni doig v papirju	100.95	100.90
„v srebru“	101.10	101.15
Avstrijska renta v zlatu	123.25	123.25
„v kronah“	101.40	99.90
Kreditno akcijo	401.—	299.00
London 10 let.	121.55	121.45
Napoleoni	9.63 ¹ / ₂	9.63
20 mark	11.87	11.86
100 italj. lir	45.80	45.75

Objava.

Javljia se p. n. občinstvu, da so sobe hotela

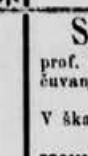
„**ROBELISKU**“

na Opčinah

popolnoma urejeno s čisto novim pohištvo in pripravljen za one, ki želijo prebiti poletje na deželi. Restavracija ima izvrstno laško, nemško in francosko kuhinjo. Neprekinuti teran in pivo iz znane Plzenske pivovarne po jako nizki ceni.

Priporočuje se slavnemu občinstvu za mnogoštevilen obisk, beleži najudarejša

I. Goljvačik,
lastnik.

Sloveči prašek za zobe
prof. dr. Haiderja je najboljša sredstvo za čuvanje zob pred gnjilobo ter jih čisti, ne da bi oškodovale steklenino.
V škatljicah po 50 in 50 nvč. izključno v premovani lekarni
PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

Tinct.: Stomach: comp.
Svetege Jakoba želedečne kapljice.
Skozi več let skušano domače zdravilo, ki pospešuje prebavil in tek povečuje itd. Steklenica 60 il. in 1 gl. 20 nvč. Kakor domače živceokrepjujoče sredstvo prve vrste, čezal se je skozi večletno rabo dra Liebera živceokrepjujoči eliksir (Tinct. chinæ nervotica comp.) — Vastvena znamka f in sidro — steklenice po gl. 1, 2 in 3.50. Po ličniskih in uradnih predpisih pripravljenih v lekarni M. Fanta v Pragu (glavna zaloga): Lekarna Sera-vallo v Trstu; dalje: lekarna I. Zanetti v Trstu; stara ar. vojaška lekarna na Dunaju, Stefans-atz, kakor tudi v drugih lekarnah.